

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂSOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” T.F. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,

1838

GH. BARITIU ȘI SFINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI. ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂSOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 T.F. 1513

Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 86

16 Noembrie 1941

Anul 104

Rânduri pentru prietenul plecat

de V. Branisce

Prietene, ce stai de strajă la hotar
de țară, primi-vei oare rândurile mele?
Găsi-te-vor ale noastre gânduri gata de
jertfa cea mare, așa cum am plăs-
muit-o în suflete și inimi în ceasuri
negre de restriște, așa cum o așteaptă
mii de ființe căzute în cercare?

Tu ai pornit pe calea cea bună,
singura care poate să ne ducă la împli-
nirea unui dor, la realizarea unui drept.

Stai la pândă, la hotare. De mult
ți-a amuțit condeiul. Taci și aștepți.
Aștepți să vie ziua. Noi am rămas cu
toții la vechile locuri. Numai locul tău
este gol, de când ai plecat. Am rămas
să plămădim singuri mai departe un
ideal care uneori ne depășește, care ne
sleiește puterile.

Ți-ai aduci aminte de zilele de chi-
nuitoare așteptare de astă primăvară,
când presimțeam că se apropie clipa
hotărâtoare?

O liniște tulburătoare ne împre-
sura. Nu se auzea nici un sunet, nici
șoaptă. Iar noi simțeam că se apropie
ceasul. Încercaseși să scrii despre un pământ.
Dar numai încercaseși... Ne chinu-
nula teama să nu ia evenimentele un alt
curs și să se amâne ceea ce trebuia să
se desăvârșească.

Ți-ai aduci aminte de atâtea nopți
albe? În redacție era numai sbucium și
așteptam cu încordare cel mai neînsem-
nat indiciu al faptelor ce aveau să vie.

Și minunea s'a desăvârșit.

În noaptea solstițiului de vară,
când soarele se oprește din mers și se
întoarce pe crugul ceresc, undeva de-
parte la soare-răsare a răsunat un ordin
scurt, apoi altul și altul și trupurile vân-
joase ale flăcăilor noștri au tăiat vadul
blestemat al Prutului și s'au făcut tot
atâtea punți, pentru ca să lege de țară
pământul, despre a cărui însemnătate
încercaseși zadarnic să vorbești.

Așa ni s'a întors Basarabia, glie
ruptă din trupul neamului și părăsită
sălbatec între două cupe de șampanie.

Străduința noastră cea dintâi s'a
întrupat aievea.

Acum am rămas singuri să urzim
mai departe mîiastra pînză a eternelor
noastre aspirații.

Îți evoc aceste amintiri, pentru că,
dacă ele vor putea să te ajungă, să știi
că noi am rămas tot cei vechi, credin-
cioși visului pe care l-am înfiripat îm-
preună.

Tu, acolo unde te găsești, ca ostaș
al Țării îl slujești cu arma, noi, cei de
acasă, simțim dogoarea flăcării sale
mistuitoare.

De vei cădea, de vom cădea, să
nu ne pese.

Oaspeți distinși

de I. Bozdog

Faptele eroice ale țaranului nos-
tru soldat au uimit lumea 'ntreagă prin
temeritatea cu care au fost executate.
Se 'nchină toți Conducătorului și țara-
nului nostru ca unui fenomen minunat
care a răsbătut peste norii umilirilor și
nedreptăților suferite în ultimul timp și
a limpezit orizontul întregii Europe din
această parte, dovedindu-se ca un apă-
rător vajnic al dreptății și civilizației
și ca o garanție a menținerii ei în viitor
față de orice încercare de tulburare.

Noi privim mulțumiți și luăm notă
de aceste aprecieri admirative, ca unii
care eram siguri că momentul socote-
lilor ne va aduce acest rezultat. Din
neamul nostru s'au ridicat și în trecut
aceiași apărători dârji și desprețuitori
de moarte, când continentul a fost a-
menințat.

Trupul țării noastre s'a încordat
mai mult ca oricare alt pământ și sub
loviturile cnutului rusesc și sub păr-
jolul atâtor năvăliri barbare dinspre
Nord-Est, ca și sub jugul nemilos al
invaziilor dinspre Soare-Răsare.

Ne-au vizitat în ultimele săptămâni
ziariști Slovaci, Spanioli și mai în urmă
Croații și presa lor, care până ieri ne
ignora complet, nu prididește acum cu
laude despre vitejia, cinstea și omenia
neamului nostru.

Ne mângăie aceste vorbe priete-
tenești fiindcă nu sunt nici cerșite și
nici plătite, ci spontane și ieșite din
inima oamenilor care au călcat în ca-
vernele obuzelor, au văzut trupurile
sfârticate ale zecilor de mii de eroi din
spitale și larga și deschisa ospitalitate
și a cetățenilor de rând ca și a cercu-
rilor oficiale.

Ne sosesc apoi și alți oaspeți, dar
aceștia vin să-și numere arginții storși
din vlaga pământului românesc și din
robota umilului și blândului salahor
român. Sunt reprezentanții capitalului
străin în băncile și întreprinderile, care
continuă și după 23 ani de viață de
stat românesc să fie administrate prin
mandatari sosiți ca oaspeți.

Am văzut figurile simandicoase
ale d-lor directori generali care au sosit
la ședința consiliului de administrație a
fabricii românești din Bod și am regre-
tat că președintele consiliului de admi-
nistrație, a fost lipsă din cauza unor
indispoziții

Am auzit dela domniile lor numai
cuvinte frumoase la adresa ospitalității
românești. Au fost doară purtați și prin
vrăjiiții noștri codri și munți și s'au dis-
trat vânând cerbi, urși, mistreți și țapi
negri pe care poporul valah i-a ocrotit
cu atâta gingășie și grijă și aici ca și
în teritoriile, unde revirurile, îngrijite cu
aceeași inimă, servesc astăzi de ade-
vurate desfătări vânătoarești,

Mă întreb însă de ce oare între-
prinderile create cu atâta trudă și jertfă
de noi și în alte părți au fost con-
fiscate

? Mă mai întreb cum
se poate ca un jidan ca Wottitz, — chiar
și cu pașaport — să fie administratorul
unei întreprinderi românești?! Mai ales
astăzi?

Nu, aceștia din urmă nu sunt
oaspeți distinși, ci *indezirabili* la noi.

Ideea națională

de prof. Mihail Ilievici

O. Goga își făurise o concepție na-
țională, printr'o trăire intensă de o
vieață întreagă, printr'un sbucium de
atlet al neamului.

„Ideea națională — zice Goga —
are o adâncă semnificație umanitară.
Este singura platformă pe care se poate
orândui o desfășurare normală a evo-
luției omenirii, singura poartă pe care
se poate intra în universalitate”.

Gândirea lui politică se ridică la
înălțimea gândirii lui Eminescu și, a-
dâncimea ei, atinge străfundurile unei
trăiri intense, ale unei filosofii naționa-
liste integrale. Mai bine o formulea-
ză tot Goga, cu prilejul inaugurării
cursurilor la Universitatea din Cluj,
unde fusese numit profesor la catedra
rămăasă liberă după moartea lui G. Bog-
dan-Duică — când vorbește studenților
despre „Ideea Națională”. Găsim în ea
întreaga cugetare a acestui vâstar de
elită al neamului românesc.

În „Ideea națională”, Goga, retră-
ind treptele de sbuciumată trăire pro-
prie, face bilanțul simțirii naționale ca
unei adevărate averi:

1. Din viața de aspirare a nea-
mului său și a generației sale, el con-
stată reacțiunea sufletului românesc.

2. Prin „Ideea națională”, credința
fanatică în patrimoniul specific al nea-
mului s'a păstrat curat în sufletul ro-
mânesc.

3. În ultimul timp, năvălirea jido-
vimii în politică, în ziaristică, în artă
și cultură, primejduiește nu numai ros-
tul sufletului și culturii noastre speci-
fice, ci existența însăși a neamului ro-
mânesc. (Ororile jidovimii asupra Ro-
mânilor, la cedarea Basarabiei și cu
prilejul războiului contra bolșevismului,
ne arată ce multă dreptate avea Goga,
care nu a fost ascultat la timp).

4. Salvarea din momentul tragic
în care ne aflăm, Goga o vede în
„ideea națională... luntrea cu care plu-
tim noi și din care dorim să înregistrăm

Continuare în pagina 4-a

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Frunză moartă

Pe sub castanii 'ngălbențiți, aseară
Treceam tăcut când mă duceam spre casă,
Călcam pe foi cu foșnet de mătăasă
Și 'n gândul meu plîngeam că-l toamnă
[iară.

De-odată simt o mână că m'apasă
Pe umăr — văd cinci degete de ceară
Ce 'n chin spasmodic ascuțită ghioră
Inflig în haina mea și n'o mai lasă.

M'a prins o frică fără de pereche,
Am scuturat din umeri și căzu:
Era o frunză moartă, frunză veche.

Dar multă vreme spalma nu-mi trecu
Simțeam un suflu rece în ureche
Șoptindu-mi molcom: Măne vii și tu.

Ecat. Pitig

Din scrisorile lui

I. Urban Jarnik către Ioan Micu Moldovan

de St. Mancinlea

Praga 10 Decembrie 1888

Prea stimate Domnule

Fiindu-mi cunoscut cât de prețios
este timpul pentru Dvoastră, arareori
iau peana în mână ca să Vă scriu, dară
să nu gândiți c-ași fi uitat petrecerea
mea la Blaj, și toată bunătatea pe care
mi-ați arătat-o atunci. Mi se pare ca
cum numai puțină vreme ar fi trecut
deatunci, dară când socotesc c-atunci
era să mă mărit, pe când poimâne,
băiatul meu cel mai mare are să fie de
14 ani, văd bine că multă vreme mă
desparte de timpul acela.

În zilele trecute am aflat două
lucruri referitoare la cunoștii mei din
Blaj, care mă îndeamnă să Vă scriu
cel puțin câteva rânduri, cu toate că
mi-e frică să nu Vă fiu importun. De
unul dintr-aceste lucruri m-am bucurat
pe când altul mi-a pricinuit o durere
sinceră, vreau să vorbesc despre înain-
tarea Dvoastre binemeritată, de care
ați avut parte Dvoastră, și despre odih-
nirea în pace a Dlui canonic Fekete-
Negruțiu.

Vă rog să primiți felicitările mele
cele mai sincere la promovarea Dv.
Sunt sigur că aceasta nu este treapta

INSTANTANEĂ

IDILĂ IN TREN

In general se spune că femeia e ușurată. Natural, sursa acestei deiecții e a se căuta la sexul tare. Pe de altă parte, femeile acuză pe bărbați că au predilecția de-a călca mai des alături de drum. Nu știu care-i adevărul, cred însă, că dacă am pune într-o cumpănă păcatele unui sex și ale celuilalt ar sta cu siguranță discurile în linie dreaptă.

Mi-a rămas în minte dintr-o călătorie făcută în vară, o mică idilă care vorbește clar despre cele spuse mai sus.

Mă urcasem în tren la Brașov. Compartimentele tixite, coridoarele la fel. Mi-am așezat cu greu puținul bagaj pe rețeaua unui compartiment de cl. II, apoi am trecut în coridor, m'am răzimat de geam și am admirat peisajul până ce trecurăm de Mediaș. Abia atunci, făcându-se un loc liber, m'am cuibărit într'un colț de fotoliu, obosită. Lângă mine, un tânăr funcționar (am dedus după banda ce purta la braț) a intrat imediat în vorbă. În astfel de cazuri se ntreabă oamenii despre ținta călătoriei, scopul, etc. După câteva întrebări și răspunsuri conversația se termină. Sunt însă și cazuri când nu se termină deloc, devine supliciu pentru tovarășii de drum, altelei iară ajunge să fie chiar o plăcere, îți alungă plictiseala. Conversația de care vorbesc s'a terminat curând. Aflasem că tânărul era logodit c'o fată din Arad și ținta lui era într'acolo. De câțiva vreme, prin fața compartimentului nostru defila o pereche tânără. De fiecare dată, când treceau, făceau un scurt popas înaintea ușii și priveau înlăuntru. Înțelegeam noi bine, dar nu era niciun loc gol. În fine, totuși, la insistența tânărului logodnic ce-mi era vecin în stânga m'am îmbulzit un pic spre cel din dreapta și s'a eliberat astfel un colț de canapea pe care se așeză bucurăoasă duduia de care v'am spus. Se așeză între ușă și tânărul, ce începu imediat interogatoriul. Auzeam cum îi spune că e măritată de patru ani cu'n ceferist, că-i pare rău pentru ce-a făcut pasul acesta. Era numai de 22 de ani și pleca acum să locuiască la soacra ei, bărbatul fiind concentrat. Adică, mai clar spus, soțul ei, își exprimase această pretenție. Mai târziu m'am convins că avusese omul motivele lui. Cobora seara. Conversația alături se făcea în surdina. Am profitat de faptul că în compartimentul învecinat am găsit un loc mai preferabil, m'am așezat acolo și am adormit.

Lunina zilei de vară se revărsa din plin prin geamurile vagoanelor când ne apropiam de Arad. Trebuia să cobor acolo și mă dusei să-mi aduc bagajul din compartimentul vecin, unde-l lăsasem. Ce tablou mi se înfățișă ochilor! Ambii, logodnicul și tânăra soție a ceferistului concentrat dormeau adânc. El cu capul pe unărul femeii, un braț pe trecut pe după mijloc iar cu celălalt ținându-i mâna, strâns lipiți unul de altul se legănau în brațele lui Morfeu, care singur știa, poate, că acești doi oameni abia acum câteva ceasuri se văzuseră pentru întâia dată. Restul pasagerilor observau cea mai strictă discreție și liniș'e ca să nu turbure somnul celor doi „soți“ obosiți,

Ecat. Pitiș

MOARTEA LUI PAN

de Aurel Marin

Târindu-și liniști grele după el,
De freamătul din jur nesinchisit,
Umblă într'una fără niciun țel,
Cu bună voie și neobosit.

Se-oprește lângă lacul cunoscut
Și i se pare că și-acuma răd
Aceleași nimfe, fauni, din trecut,
Când îi zăresc, pândindu-l, chipu-i hăd.

Și-apropie de buze naiul vechi
Și suflă, se oprește, suflă iar,
Dar niciun sunet n'aude 'n urechi
Și-orice 'ncercare nouă e 'n zadar.

Desmetecit, dau busna amintiri:
Arbori și fluturi, păsăret și flori
Și nesfârșite, vaste unduiri
De ierburi și de ape, de culori.

Il sfășie pierdute frumuseți
Rămas în sbuciumarea-i neclintit.
Se lasă seara cu ușoare ceți
Pe trupul dintr'odată gârbovit.

Și-i fericit când și așa, învins,
Se simte de o nimfă sărutat,
Fără să știe că a fost atins
De-o libelulă 'n sboru-i săgetat.

14. De-a-bușelea adună uscate frunze, ierburi,
Schimbându-le pe cele presate dedesubt.
De lungă lui zăcere tot spatele-i o rană
Și brațu-i fără vlagă — pe care-a stat — și supt.

Se 'ntinde în culcușul cu proaspete mireme
Și foșnete ușoare și încă jilăvit
Și potrivindu-și locul, tăcut, abia tresare
Când naiul, cu copita ce scurmă, l-a lovit.

Nu știe când îl soarbe, pe nesimțite, somnul
Orb, surd, cu mădulare ce și le simte seci.
O rază din apusul de soare stins străbate
Și-i flutură pe față, ca un surăs de veci.

15. Sub pipăit se 'nghesuie tot soiul
De plante ce nesățios palpită.
Intr'o nua el deslușește boiul
De nimfă în pădure adormită

Și stăruie cu podul palmei moale
Pe coaja cum e pielea de subțire,
Peste tremurătoare brațe goale:
Lung mlădiate și plăpânde fire.

Iar pe bătrânii arbori care-și culcă
Umede umbre, 'n vii interferențe
Și peste colți de stâncă ce-și sufucă
Pe goliciune, mușchiu, veșmânt în sdrențe,

Abia cu vârful degetelor trece
Scârbit de sbârciturile hidoase
Și, când dă de un trunchiu scobit și rece,
Aleargă cu un sgomot surd de oase.

16. Il căutăm pe Pan de multe zile,
De multe nopți îl căutăm pe Pan.
I-am răscolit culcușurile multe
Dar toate cercetările-s în van.

Unde e Pan? — Unde e Pan, ecoul.
Marele Pan? — Marele Pan, la fel.
Și ascultăm de fiecare dată
Să nu ne 'ngâne, hătru, tocmai el.

Iar când spărgând înaltele frunzișuri
Năucă pic'o pasăre din sbor,
Ne amăgim degeaba cu ivirea
Blajinului bătrân urmăritor.

Dar colindând, buimaci, sub stele, naiul
Spart în bucăți de-o stâncă l-am găsit
Și ne-am întors prin ceșurile toamnei
Pe-aceleași urme pe-unde-am-venit.

Numai arare 'n liniștile aspre,
Natura încă așteaptă fremătând
Sunetul clar al naiului, pe vărfuri,
Peste păduri, departe, răsunând.

PREDICI ÎN PUSTIU

Filterul

Poate nu știți toți ce e un filtru. Poate să fie un aparat cu cărbune și piatră poroasă menită să purifice de impurități un lichid oarecare, sau poate fi filtru orice stofă, ori hârtie peste care torni orice lichid cu scopul de a-l purifica. Strecurătoarea obișnuită de bucătărie, de ceaiu este și ea un filtru.

Filtrul este tot așa de important, când e vorba de suflet și idei. Dacă civilizațiunea actuală ar fi avut filtrul intact și ideile noi ce se dădeau spre nutriment mulțimii ar fi fost bine filtrate nu ne-am fi văzut la un moment dat înecați de necurățeniile judeice ale democrației, ale umanitarismului și internaționalismului, marxismului și comunismului și de interpretările greșite ale ideilor revoluțiunei franceze: egalitate, libertate și fraternitate.

Mareșal Petain a schimbat de curând aceste cuvinte simbolice, care au stat la originea înfrângerii de azi a Franței, cu alte cuvinte mai apropiate de spiritul evanghelic: familie, muncă, patrie. Charles Maurras, bătrânul și neînfricatul ziarist, care zi de zi combătea în „L'Action Francaise“ parlamentarismul democrat și fusese condamnat de Leon Blum la 8 luni închisoare, este numit acum membru al Consiliului național francez, iară la noi în spre A. C. Cuza — după ce o vieată întreagă a fost zeflemisit în parlament pentru atitudinea lui eroică antisemită — se îndreaptă azi, când implinește 85 de ani, venerațiunea nețărmurită a întregii țări și chiar a țărilor naționaliste din lumea întreagă.

E deci de mare importanță să avem filtrul mereu în stare bună de funcționare. Dacă am fi știut să strecurăm la timp prin filtrul sufletului nostru, ca nu cumva să fie murdărite lozincile la modă ca: dinte pentru dinte; ce fel de tânăr ești fără țigară, băutura și femeii; la biserică merg numai bătrânii; spovedania, cuminecătura și postul sunt bune numai pentru prostime; o minciună nu te costă nimic; cariera, care te îmbogățește repede e cea mai bună; trage chiulul cât poți la datorie; distracția zilnică să-ți fie asigurată; nu cumva să te lași cu demnitatea ta călcată în picioare; modestia și umilința pentru ziua de azi sunt prostii și cu ele nu îndrăznești; principalul nu este munca, ci este norocul etc. etc. Să băgăm bine de seamă ca filtrul nostru sufletesc să curețe bine ideile de asemenea impurități. Iară filtrului naționalismului integral, care nu mai funcționa bine la noi — curățat acum bine de Mareșal — nu cumva să-i mai stricăm minunata funcționare.

Dr. M. Suciuc-Sibianu

cea din urmă, la care V-ați urcat, ci că meritele Dvoastre au să Vă ducă tot mai departe pe calea pe care ați apucat cu un succes așa de vădit.

În privința știrii întristătoare, Vă rog să primiți ca un collega al repausatului, exprimarea părerii mele de rău, și dacă mai sunt nește rudenii ale Rev. Sale la Blaj, Vă rog să binevoiți a le exprima și lor condoleanța mea cea mai sinceră. După Dvoastră, Dl canonic Negruțiu s-a arătat față de mine cu cea mai mare prietenie din toți cei ce m-au cunoscut la Blaj, și am să-i păstrez pentru totdeauna în inima-mi, sentimentul de recunoștință nepieritoare. Ați fi adresat și de astădată o scrisoare de condoleanță la tot Capitolul metropolitan, dară n-am făcut-o, temându-se să nu mi se iee în nume de

rău, cum poate s'a luat îndrăsneala mea anul trecut, când murise Rev. Dl Canonic Cipariu. Afară de aceasta mi se pare că puțini, foarte puțini mai sunt în vieată dintre aceia, cu cari am avut onoarea să ospățez la masa Prea Veneratului metropolit, a căruia bunătate față cu mine, s'a întipărit cu niște litere neșterse în inima mea.

Eu altfel sunt arătos cu toată familia mea, care afară de băiatul cel mai mare, care a început să urmeze cea dintâi clasă gimnazială, se compune din două fete (zece și patru ani) și un băiat (9 ani). Mai trăește la mine cel puțin iarna, muma mea care conduce casa, ceia ce mi-e foarte plăcut, fiindcă așa nevastă-mea are timpul să mă ajute în lucrările mele. Mai cu seamă acum ajutorul ei este prețios pentru

mine, fiindcă tipăresc ediția a doaua a indicelui meu la Dicționarul etymologic (al) limbilor romanice a lui Diez, adăugând și indicele limbilor din cari s-au format limbile romanice. De astă dată public cartea pe spesele mele, ceia ce într-adevăr mi pricinuește deocamdată griji destule în privința acoperirii cheltuielilor, dară mă face să aștept un câștig frumos în viitor.

Pozițiunea mea la universitate s-a îmbunătățit într-aceea c-am fost numit profesor ordinar, și numai un lucru mă măhnește, adică că ocupările mele de profesor îmi iau prea multă vreme, pe care aș dori s-o cheltuesc pentru studii de limba și literatura română. Dară și aceasta sper se va schimba în puțină vreme și atunci iarăși mă voi apuca cu sete de lucrările începute dară întrerupte.

Atât deocamdată. Dacă nu m-ași teme a Vă molesta, V-ași ruga ca aflând câte odată un moment liber, să Vă aduceți aminte și de mine cu câteva rânduri, să-mi dați de știre despre Dvoastră și despre persoanele despre care știți că m-au cunoscut.

Al Rev. Voastre stimător

Ioan Urban Iarnik

188—I, Praga

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

Țărănimea și marea proprietate

de Dr. N. Căliman

Când bubuie tunul și când sunt de rezolvat prin jertfă de sânge și vieață probleme de hotare, nu pot fi, și nu trebuie discutate probleme interne. Toată vigilența și toată atenția tuturor trebuie să se îndrepte către hotare. De aceea se discută în presa noastră așa de puține probleme cu caracter intern.

Noi credem totuși că trebuiesc lămurite unele probleme chiar și în timpul de acum, ca pacea care va veni, mai târziu sau mai curând, să le găsească limpezite și astfel mai ușor de rezolvat.

Așa a pus în discuție presa din Capitală în legătură cu unele declarații ale d-lui Mareșal Antonescu și cu o vorbire a d-lui Mihail Antonescu problema mării proprietăți și a țărănului nostru.

Felul cum s'a pus problema de acele ziare ne îndeamnă să ne spunem și noi cuvântul, fiindcă unii domni judecă problema complet greșit. Noi ne spunem cuvântul nu ca specialiști în problemele economice și financiare, ci în țărănismul trăit, pe care-l avem în sângele nostru.

Nu punem la îndoială, că marea proprietate își are rolul său important în producția generală a țării, după cum ar voi să ne convingă presa din Capitală.

Dar țărănul nostru nu poate fi judecat în felul cum o fac unii. Problema unui alt țărăn al nostru, cu un alt spirit de muncă și de progres, nu poate fi făcută dependentă de marea proprietate.

O fi făcut unii dintre marii proprietari lucruri bune și frumoase pentru țărani. Dar după acest războiu nu mai putem avea un țărăn, care să privească cu lăcomie la mila altora, care să aștepte ca marele proprietar, sau altă mărețenie să-i ridice în sat un cămin cultural, o biserică, o statuie sau să-i aducă alte binefaceri venite din milă și inimă bună. Nu ne mai trebuie un țărăn, care să aștepte să-i cadă din partea statului mură 'n gură, de-a-gata, școală, biserică, drumuri etc.

Dacă vom cultiva și după acest războiu același țărăn, care să jinduiască mereu după mila altora, atunci vor mai trece alți 20 de ani, alte sute de ani și în viața țărănului din partea cea mai mare a țării, nu se va produce nici o schimbare. Și nu se va produce nicio schimbare nu din vina țărănului, cum le-ar plăcea unora să arate, ci din vina organizării noastre.

Noi am rezolvat problema mare a improprietății, cum puține state au știut să o rezolve, cu un simț de jertfă din partea marilor proprietari cum nu s'a prea pomenit la alte popoare.

Totuși problema țărănului nostru,

cu toată această admirabilă jertfă, a rămas tot nerezolvată.

I-am dat pământ țărănului, dar pe lângă pământ 20 de ani nu i-am dat, decât sutele de mii de vorbiri cu promisiuni mari și vorbe late.

Potemkinii noștri i-au mai făcut sau i-au vărut câteun gard, crezând, că mizeria acoperită este mai bună și mai frumoasă. Mizeria însă a rămas tot neagră și hără.

În dosul vorbelor a rămas același țărăn desculț și flămând, cu subalimentația de totdeauna, același țărăn descurajat, lipsit de inițiativă care-și puneă toată nădejdea nu în munca și puterile sale, ci în mila statului și a acelora, care-i vorbeau atât de mult și de frumos, același țărăn cu uneltele vechi ale strămoșilor, muncindu-și pământul așa cum putea, de mântuială, cu mijloacele pe care le putea avea.

Iar în dosul gardurilor vărute în alb au rămas și pe mai departe aceleași colibe, care trebuiau să adăpostească familia numeroasă a țărănului, împreună cu purcel și vițel, aceeași vacă scofălcită, care-și mugea cu tristețe lipsa de adăpost, același porc legat de picior în ogradă, ca să nu-și ia lumea în cap din cauza mizeriei.

Improprietărea în partea cea mai mare a țării n'a putut schimba în 20 de ani cu nimica situația țărănului din cauza lipsei de prevedere a conducerii statului.

După acest războiu însă această situație nu va mai putea dăinui. Statul nou va trebui să se întemeieze pe puterea țărănimii. Țărănul, în statul pe care vrea să-l creezeze d-l Mareșal Ion Antonescu, va trebui să fie un țărăn harnic și mândru de sine, de munca și hărnicia sa, încrezător în puterile sale, însoțit și plin de inițiativă, doritor de progres cultural și economic, un țărăn, care să-și întemeieze vieața și existența sa nu pe ajutorul statului sau marelui proprietar, nici pe vorbele frumoase ale altora, ci numai pe puterea lui Dumnezeu, pe munca și puterile sale, un țărăn, care să-și cunoască drepturile, dar mai cu seamă îndatoririle pe care le are față de comunitate, față de neam și țară.

Pentru crearea acestui țărăn numai statul cel nou poate aduce și trebuie să aducă toate jertfele. Nicio jertfă nu-i va fi iertat să cruțe. Școli țărănești superioare, unelte agricole, credit înlesnit, valorificarea produselor țărănești, toate mijloacele trebuiesc folosite pentru ca țărănul să fie scos din situația în care se găsește azi.

Și când va trăi cu adevărat acest țărăn atunci va crește și producția generală înzecit și însulit și nu va plânge nime după marea proprietate.

Conferința „regnicolară” dela Alba-Iulia din Februarie 1861

de A. A. Mureșianu

Este temeinic greșită părerea că succesele naționale ale Românilor din așa numita „eră constituțională” a monarhiei habsburgice, din veacul trecut, s'ar fi datorat numai împrejurărilor politice favorabile și milei unui monarh, pe care interesul momentului îl făcea să combată năzuințele de supremație ale Ungurilor. Dovada cea mai elocventă că Românii n'au putut obține frumoasele lor rezultate politice de atunci, decât prin mari și eroice eforturi, o găsim în luptele victorioase purtate de ei în anul 1861.

Prima mare bătălie au dat-o conducătorii români cu prilejul conferinței „naționalităților” Transilvaniei, convocate pe ziua de 11 Februarie 1861 la Alba Iulia și care-și ținu ședințele în palatul principilor de odinioară ai Transilvaniei, care ajunse, după ocuparea austriacă, reședința episcopilor catolici.

În memorabila conferință națională ținută la Sibiu în zilele de 1—4 Ianuarie 1861, Românii încredințară conducerea lor politică așa numitului *Comitet Național Permanent*, prezidat de marii și vrednicii lor arhieri de atunci, de mitropolitul Alexandru Șterca Șuluțiu și episcopul Andrei Șaguna.

La conferința dela Alba Iulia nu fură invitați decât 8 reprezentanți ai Românilor, între care și cei doi arhieri, însă cu tot numărul lor mic aceștia avură o atitudine atât de demnă și energică, încât dejucară toate planurile ascunse ale adversarilor, câștigând și mai mult simpatia guvernului central dela Viena.

S'a dat aproape cu totul uitării rolul important pe care l-a avut nu numai în această conferință, ci în tot cursul anului 1861, energicul și zelosul Român care a fost capul de-atunci al bisericii române unite a Transilvaniei și primul președinte al *Comitetului Permanent*, „Mitropolitul Alexandru”.

Împreună cu celălalt titan al bisericii noastre strămoșești, cu episcopul Șaguna, mitropolitul Șuluțiu a încrustat atunci pe răbojul istoriei noastre contemporane una din cele mai frumoase și strălucite pagini. Căci nepieritoare va fi amintirea măreței cuvântări pe care el o ținu în limba românească, ca prim vorbitor român, în adunarea „regnicolară” dela Alba Iulia, cuvântare care făcu cea mai bună impresie asupra cercurilor înalte dela Viena.

În puține pagini ale istoriei noastre au fost înfățișate mai concis și cu o logică mai impunătoare principalele cauze ale căderii și subjugării succesive, a poporului românesc din Transilvania și Ungaria, ca în această vorbire. Pe lângă alipirea Românilor de „legea” și ritul său strămoșesc, a mai contribuit la persecuțiile îndreptate împotriva lui și tenacitatea fără pereche, cu care și-a păstrat acest popor, prin toate adversitățile timpurilor, vechea și glorioasă lui limbă de origine latină. „De patru sute de ani — exclama Șuluțiu — poporul român a rădat sclăvia numai ca să-și scape de pieire naționalitatea și limba sa”.

În articolul său despre Mihai Viteazul Șuluțiu făcu o frumoasă apologie documentată a aceluia care „n'a fost numai un principe uman și cultivat la inimă”, admirat chiar și de dușmanii săi, n'a fost numai acela care „a contribuit de totului mult și la desrobirea și emanciparea Ungariei și a Transilvaniei de sub tiranul jug turcesc”, ci care prin victoriile sale strălucite asupra Turcilor a devenit unul dintre cei mai mari eroi și apărători „ai tuturor națiunilor Europei, ai creștinătății întregi”.

Între opiniunile favorabile lui Mihai Viteazul, venite din partea adversarilor lui, mitropolitul citează, după Șincai, și următoarele cuvinte ale croniciarului ungar contimporan, Borsai Pál: „Basta cel fără Dumnezeu, făcu să se ucidă Mihai Vodă fără nicio vină, numai din pizmă și să piarză pe prințul cel viteaz, de care se temea și împăratul turcesc”.

Episcopul Haynald fu infuriat și de faptul că mitropolitul Alexandru învinuise în discursul său pe regii catolici ai Ungariei de persecuții împotriva Românilor. Cu prilejul vizitei ce i-o făcu mitropolitului în locuința sa, Haynald avu îndrăzneala a-i cere textul cuvântării sale, dar Șuluțiu îi răspunse că „il va putea citi în curând în gazete după ce va fi publicat”. Nu cunoaștem cuprinsul întregii conversații urmate atunci între cei doi adversari politici, dar urmarea ei fu abținerea mitropolitului român dela participarea la banchetul oferit de episcopul maghiar.

Totuși, ca să se aperse de învinuirile de dușmănie manifestă față de Români și de criticele severe ale presei românești, episcopul Haynald trimise prin acolitul său, Francisc Leonhardt — și el viitor episcop maghiar — la 14 Martie 1861 redactorului *Gazetei Transilvaniei*, lui Iacob Mureșianu, spre publicare, o scrisoare, în care declara, fără nicio stială că „el nu cunoaște ura națională” și că el ar fi luat atitudinea amintită în chestia discursului mitropolitului român numai „din pietate către supremul cap al bisericii catolice”.

Conducătorii Românilor trebuiră să facă în 1861 încă eforturi uriașe ca să convingă guvernul din Viena despre dreptatea cauzei lor și să poată înlătura și ultimele piedeci ce mai stăteau în calea reorganizării Transilvaniei pe temeiul egalei îndreptățiri a națiunii lor. Purtarea lor energică în conferința dela Alba Iulia față cu numărul întreit de mare al deputaților maghiari, rămâne însă una din momentele cele mai mărețe ale luptelor lor de atunci.

ROMÂNE!

Subscrie la

Imprumutul Reîntregirii

ROMÂNIEI

în hotarele ei et-
nice și istorice

Guia Sumii Povestea lui Roșcovel

Ascult și eu câteodată, sau mai bine zis chibitez la Radio. (Pentru documentarea cititorilor trebuie să spun că aparatul meu este defectat din ziua de 30 August 1940, când, avalanșa de știri proaste ce a comunicat i-a fost fatală).

Mai ieri, ascultam — peste umărul unui abonat — o voce puțin simpatică. Cred că și auditorii reglementari au preferințe și simpatii pentru speakeri și speakerițe.

M'a izbit tonul răutăcios și energic cu care vocea sublinia rezumatele ziarelor din acea zi, ba chiar vorbele unor fețe simandicoase.

Am izbucnit în răs sgomotos căci mi-a venit în minte povestea lui Roșcovel-țiganul

Îl cinstise nașul cu daruri multe, dar la plecarea i-a șterpeit și purcelașul din tindă.

— N'ai văzut — finule — purcelașul? Nu s'o fi rătăcit pe la D-ta? (Erau vecini, adică finul își făcuse coliba în fundul grădinii nașului).

— N'am văzut... nici pe la noi n'a trecut!

Intr'o zi, nașul văzându-l grăbit pe finul spre crășma de peste drum, îi strigă:

Roșcovel. . . . Roșcovoovovel. . . .

Finul se 'ntoarce repede 'ntrebând:

Ce purcel? . . . . Ce purcel? . . . .

Hm!

O fi întrebat cineva ceva și de data aceasta?

Ciudat lucru și cu auzul și conștiința oamenilor!

I. B.

CITIȚI

Gazeta Transilvaniei

Reînviați cultura cânepei și a inului

Continuare din pag. 4-a

la copt pentru ca firele să iasă mă-tăsoase.

Așa se făcea înainte. Și gospodarii aveau și mulțumirea sufletească pentru frumusețile ce ieșeau din mâinile fetelor și soților lor, dar aveau și lucruri trainice.

Astăzi gustul de a lucra, să ne fie iertat, dar trebuie să spunem — a fugit dela gospodinele noastre. L-a băgat pe bietul bărbat tribut ar pânzeturilor fără valoare. Dai pentru 3 m. de pânză 6—700 lei, ca după două luni să nu mai ai cămașă pe tine. Pe când o cămașă de in era și mai frumoasă și mai trainică fiindcă ținea 2 ani.

Cum poate fi reînviată cultura acestor plante firease (textile) și industria casnică legată de ele?

Foarte ușor. Primăvara, când gospodarul iese la sămănat să pună la capul locului câteva prăjini de in sau căneapă. Nu se cere decât nițel simț gospodăresc și mai multă dragoste de frumos și de muncă.

Să nu ne depărtăm de ce am moștenit și ce este folositor tuturor.

Trebuie să avem și astăzi fiecare plugar lanul lui de căneapă sau in la capătul locului, cum aveam altă dată.

Pe moșiile marilor proprietari se făceau altă dată aceste culturi, care erau recoltate în dijmă și cu locuitorii.

Acum, moșiile fiind împărțite țărănilor, este de datoria lor să reînvieze cultura cânepei și a inului, atât pentru interesul lor gospodăresc, cât și pentru interesul economiei naționale.

Să nu lipsească, din lotul țaranului, petecul de in și căneapă.

Sfiri din Codlea

Sărbătorirea numelui M. S. Regelui Mihai I.

Ziua numelui M. S. Regelui Mihai I la Codlea a fost un prilej de o spontană manifestație pentru tânărul nostru rege.

De dimineața întreg satul a luat un aspect de sărbătoare, fiind împodobit cu drapelele române și germane. Clopotele celor două biserici ortodoxă și evanghelică, vesteau marea zi a acestei zile.

La ora 11 armata, premilitarii și școlarii în frunte cu drapelele lor, care fălăiau semeț în aer s'au îndreptat către biserică unde S. S. preotul Gh. Prejmereanu a oficiat un Te-Deum, după care a vorbit despre însemnătatea zilei.

A vorbit apoi Dl Nic. Gh. Cis-mariu inv. comand. subcentrului P. P.

Cu această ocazie întreaga asistență a luat parte la slujba religioasă pentru pomenirea eroului soldat Iacob Nic., căzut la datorie, cinstindu-i prin aceasta jertfa.

După aceasta Dl Căpitan Cărare a trecut în revistă armata, premilitarii și școlarii, iar la sfârșit a vorbit celor de față în cuvinte bine simțite despre regele nostru.

Întreaga asistență a izbucnit în urale nesfârșite când Dl Căpitan Cărare a spus: Traiască Regele, Mareșalul Ion Antonescu, armata română și germană.

Dela Crucea roșie

Sâmbătă, 8 Noembrie a. c. s'a dat de către filiala Crucea roșie din Codlea un festival artistic al școlii primare de sub președinția D-lui Dr. I. Stoia.

Dela Brașov a luat parte D-na V. Nistor din centrala Crucii roșii.

Festivalul a avut succes deplin atât moral cât și material.

Cu acest prilej întregul comitet al Crucii roșii din Codlea aduce mulțumiri D-lui profesor de muzică al liceului Andrei Șaguna din Brașov, care a binevoit să vină cu fanfara liceului, mărind amploarea acestui festival, executând bucăți de muzică românească.

Liceul Andrei Șaguna poate fi mândru că are o așa fafară, cu care poate da ori când concerte frumoase. Cinste conducătorului ei.

La sfârșit Dl Dr. Stoia a mulțumit celor ce au contribuit la reușita acestui festival.

Reviste

Luceafărul — Noembrie 1941 — cu un cuprins bogat și abundență de versuri.

Semnează: *Georghe Păun, D. Stăniloae, Dim. Danciu, Ion Apostol-Popescu, Marcel Romanescu, Romeo Dăscălescu, Paul Constant, Ion Rambu, Ecaterina Săndulescu.*

La *texte și scrisori* comunică lucruri noi despre *St. O. Iosif d-l Olimpiu Boitoș.*

Cronică bogată. Remarc în special aprecierile juste ale d-lui *Costin I. Murgescu* asupra Istoriei literare a d-lui *G. Călinescu* și portretul sculptorului *V. Fulicea* al d-lui *Grigore Popa*. Cuvintele d-lui *Gr. Popa* sunt grăitor răsplătite de busturile lui *Iacob Mureșian* și *Pavel Dan.*

Poporul Românesc 1—16 Nov. — Semnează: *I. Gh. Savin, Vasile C. Șoarec, Const. Brânzeiu, Gh. Paschiva, Leitița Catrina, Gh. Șicloveanu.*

Indrumătorul nostru — Oct. 1941 — cu semnătura d-lor: *Dr. V. Șeicaru, Dr. Lucian Bretan, D. Iov, Vasile Militaru, I. Maioreanu, Oct. Ruleanu, I. U. Soricu, Mihail D. Stamate etc.*

Luceafărul literar — 15 Oct. 1941 — sub direcția d-lui *N. Graur*. Semnează nume cunoscute și condeie încercate. În acest număr: *Ioan Oțel, Nic. Graur, F. L. Longhi, Al. Croitoru, Maria Octav Serafim, Tr. Russu—Șirianu, Lucian Costin, Cella Delavrancea* și alții.

Glasul Tineretului tot sub direcția d-lui *Nic. Graur* cu nobila țintă de a fi organ de propagandă pentru Ardeal. În serviciul acestui ideal munca tuturor este binevenită și poate n'ar fi nevoie de atâtea grupări separate, ci de o concentrare reală, care ar fi și mai rodnică în jurul organelor de publicitate cu prestigiul stabilit și menținut.

Satul — Oct. 1941 — Cu un cuprins bogat, variat și sfaturi pentru gospodari.

Liga Navală Română — Sept.-Oct. 1941 — Cu articole semnate de Amiral-adj.: *N. Păis, C-dor A. Negulescu, I. Gh. Periețianu* și alții. [Studii și ilustrații atrăgătoare.

Curierul Cooperăției Române — Oct. 1941 — Cu studii semnate de d-nii prof. *Gh. Mladenatz, Mircea Pienescu* și bogate informații din viața cooperatistă.

Revista Fundațiilor Regale — Oct. 1941 — Cu interesant material documentar. Semnează d-nii *D. Caracostea, I. Petrovici, T. Arghezi* și un foarte interesant autportret al lui *Ion Minulescu* (Nu sunt ce par a fi) *N. Davidescu, Ov. Constantinescu, Cicerone Theodorescu, Ion Th. Ilea și Corneliu Crăciun, Barbu Theodorescu, Ion Sân-Georgiu și Al. Dima.* Important material documentar de pe câmpiile din răzoiul românesc.

Transilvania — Oct. 1941 — *D-l Ionel Pop* semnează un articol din viața sufletească a năpăstuiților sorții: „Pe drum sortit”. *Basil Munteanu*: Limbă și suflet. *Em. Bucuta*: Andrei Murășanu, *Emil Petrovici*: Graiul românesc de pe Crișuri și Someș. *Al. Procopovici*: Din alte vremuri, *Ion Breazu*: Iosif Hodoș.

D-l prof. *C. Daicoviciu* insistă asupra importanței descoperiri arheologice dela Biertan. *Ion Gherghel*: Zwischen Grenzen und Zeiten. *Z. Oancea*. Uniunea ortodoxă ardeleană în Basarabia și Transnistria. *Gh. Vornica*: Originea etnică sau sânge. *Insemnările bogate și interesante.*

Adunarea foștilor membri ai Gărzilor Naționale

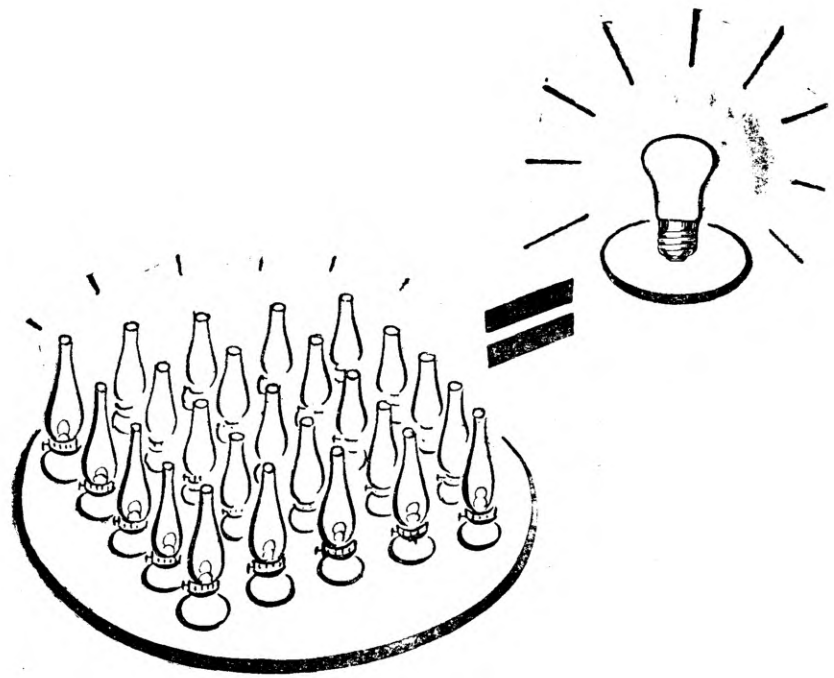
Membrii foștilor Gărzi Naționale Române din Ardeal și Banat, din anii 1918—1919, sunt convocați la Adunarea Generală de constituire pe ziua de 15 Noembrie 1941, ora 17.

Adunarea se va ține în Sala Sfatului, cu următorul program:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Verificarea cererilor de înscriere a noilor membri;
3. Alegerea organelor de conducere, a filialei Brașov, conform statutelor Centrului;
4. Eventuale propuneri.

Brașov, la 11 Noembrie 1941.

Comitetul de organizare

25 LĂMPI CU PETROL

ar trebui să ardă deodată, pentru a obține lumina ce o dă un singur bec TUNGSRAM KRYPTON. Dar lumina modernă Krypton nu este numai abundentă, ci și de o culoare alb-argintie deosebit de plăcută și sănătoasă pentru ochi. Și toate acestea la un consum de curent foarte redus, grație gazului nobil KRYPTON, cu care sunt umplute.

TUNGSRAM KRYPTON

Informațiuni

Plebiscitul se încheie la 15 Noembrie

Pentru a-și putea exprima toți cetățenii adeziunea la opera înfăptuită de Mareșalul Antonescu, operațiunile plebiscitare continuă până în seara zilei de 15 Nov. a. c.

Până în prezent s'au exprimat: 3,246.561 voturi.

Dintre acestea au votat DA 3.246.499 Numărul de 62 voturi NU este o cifră ce nu poate fi raportată la unanimitatea voinții cetățenești.

Distribuirea cărnii și grăsimii de porc

Cu toate repetatele anunțuri ale serviciului de aprovizionare al Primăriei carnea de porc rămâne nu la discreția cumpărătorului, ci la a măcelarului. Publicul, după ce îndură toate neajunsurile vremii, este insuficient servit.

Ar fi bine ca noțiunea discreției să fie îngăduită de anumite sancțiuni.

Consumația făinei de grâu va fi reglementată

Consiliul de miniștri — luând în considerare vremea nefavorabilă care a împiedecat sămănatul grâului în cantitate corespunzătoare celei din anul trecut — a luat măsurile necesare ca pâinea să fie amestecată cu cartofi și porumb. A asigurat în același timp cantitățile necesare de grâu de sămăntă de primăvară.

Ar fi bine — poate — să fie restrânsă din timp consumația făinei de lux și coptul franzelei și cornurilor, care subtrag mari cantități și înrăutățesc consumația maselor nevoiașe.

Conferința Ligii Navale

Duminecă 16 Noembrie a. c. ora 11, va avea loc în Sala Camerei de Comerț din localitate, conferința D-lui Amiral Constantin Negru, cu subiectul „Legende, tradiții și superstiții, despre mare”.

Intrarea gratuită.

Primăria Municipiului Brașov

Serv. Financiar
Nr. 26204/1941.

Prețul uleiului comestibil rația distribuită la 6 Oct. 1941.

Conform ordonanței Primărie No. 26.204/1941 prețul uleiului comestibil va fi:

Lei 69 per kg. loco depozit engros; 72 litru la detașiști.

Abaterile la prezenta Decizie se sancționează conform legilor în vigoare. Rația de cap de locuitor este de 200 gr.

Reclamațiunile se vor adresa la Camera No. 34, Primăria Etaj II. la Dl Dr. Lemeny.

Brașov, la 6 Noembrie 1941.

Primar, Secretar,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu.

Tipografia „ASTRA” BRAȘOV

caută

Doi ucenici români

Informațiuni la Biroul Tipografiei, Brașov Str. Lungă Nr. 1. (Curtea Cinematografului „Astra”.

Gaut moară chirie în jud. Făgăraș sau Sibiu. Informațiuni la Ion I. Buzea, Vama Buzului (Găgău).

CRONICA RAZBOIULUI

de **Mardare Mateescu.**

America supărată pe Finlanda

Mai există și astăzi lume nedumerită asupra motivelor care au îndemnat America să remită cunoscuta notă adresată Finlandei. Nu pentru că oamenii n'ar înțelege motivele neexprimate ale notei și care urmăresc totodată o posibilă de aprovizionare, fără mari riscuri a prietenilor dela Moscova, ci alta este nedumerirea oamenilor de bună credință și anume, pentru ce Statele Unite ale Americii, care în numele democrației și a libertății n'au făcut altceva decât să dăuneze Europei, caută azi să forțeze aceleași state europene pentru a accepta vechea pedagogie politică a Washingtonului și Londrei?

Nimeni în Europa, nu s'ar gândi să ia în răspăr așezările excentrice ale Americii, unde *faptul cel mai* ține locul meritului și al logice. Țara recordurilor celor mai originale, a romanelor polițiste și a starurilor de cinematograf, este privită de noi cu îngăduință adeseori, minunându-ne uneori și foarte ades cu o pașnică indiferență. Nimeni în Europa nu critică cele o mie și treizeci de secte religioase din Statele Unite, nici mizeria maselor care este acoperită cu toaletele strălucitoare ale concursurilor de frumusețe dela Long-Beach și Miami. Nimeni în Europa nu s'ar sinchisi să ceară institutului Gallup o statistică asupra părerilor poporului american cu privire la corupția în administrațiile de tot felul.

Pentru ce deci Statele Unite ale Americii, într'un moment când Cruciada europeană cată să-și stabilizeze condițiile obiective menite a asigura în viitor o reală democrație și o reală libertate a popoarelor, caută să frângă una din verigile lanțului nostru de rezistență, amenințând — atât cât poate prinde o astfel de amenințare — micul dar viteazul popor al Finlandei? Pentru ce America, aceea care înainte cu doi ani trimitea ajutoare Finlandei în lupta pe care o ducea cu colosul sovietic, refuză astăzi Finlandei prilejul de a-și recuceri teritoriile pierdute și de a desființa pe veci amenințarea dela Estul granițelor sale? Menținerea răspunsului Statelor Unite ar fi greu de obținut, pe temeiurile dogmaticii așa de mult trâmbițate de libertăți democratice de peste Ocean.

Nedumeririle noastre le curmă un judicios articol din „*Deutsche Diplomatische-Politische-Korrespondenz*”, din care reproducem următorul pasaj:

„Președintele Roosevelt a înșelat și de data aceasta poporul său, ascunzându-i că Wilson prin dictatul din Versailles a vândut puterilor imperiale sacrificiul soldaților americani. Wilson cunoștea tratatele secrete și știa că o pace întemeiată pe violență nu va fi acceptată niciodată de națiunile subjugate. Wilson a trădat atunci și principiul libertății mărilor, pe care președintele Roosevelt îl folosește acum în propaganda sa războinică.

Oratorul s'a referit la soarta Franței, Poloniei, Serbiei, Greciei, Norvegiei etc., state care prin voința neinduplecată de a menține tratatele bazate pe forță sau de pe urma planurilor beliciste ale agenților d-lui Roosevelt, au ajuns în războiu cu Reichul. Dar d-l Roosevelt nu spune firește nici un cuvânt despre ocuparea Islandei.

Dacă Statele Unite nu ar fi intervenit în războiul mondial, ar fi existat toate șansele să se încheie o pace de înțelegere, în conformitate cu principiile wilsoniene. Părăsirea propriilor sale principii de către Wilson a dus, în locul unei păci adevărate, la creierea unor condiții insuportabile și la înscăunarea bolșevismului, care amenință în lumea întreagă civilizația și libertatea popoarelor. O altă urmare a intervenției în războiu a Statelor Unite, a fost haosul economic care, departe de a întări sistemul democratic, a silit

popoarele să ia hotărâri radicale și să recurgă la auto-apărare.

Nici atunci, nici acum n'a existat primejdia ca Germania să nimicească democrația, acolo unde ea este înstăpânită și unde corespunde cu adevărat simțămintelor poporului”, încheie redactorul lui D. D. P. Korrespondenz.

Iată deci, că America apărătoarea libertății de altădată, în ce situație se pune astăzi. Libertatea și democrația e bună atâta vreme cât ea servește interesele plutocrației din New-York și devine agresiune, constrângere, teroare,

Finlanda și pretenziunile

Ziarele din ultimele zile ne-au redat în extenso răspunsul dat de Finlanda la nota cu caracter ultimativ a Statelor Unite. După cum era de prevăzut, din articolele apărute anterior în presa finlandeză, departe de a se întimida, guvernul micului stat baltic n'a ezitat să-și exprime dorința de a continua lupta alături de puterile Axei pentru exterminarea bolșevismului. Totodată, guvernul finlandez a ținut să pună odată pentru totdeauna la punct raporturile cu marea metropolă Nord-Americană, precizând că nu primește tutela nimănui și nu înțelege să dea socoteală mai ales unui stat neutru asupra intențiilor sale viitoare.

Răspunsul acesta a ocupat locul primelor pagini ale ziarelor și mai ales ale ziarelor de peste Ocean. Rămăsese neexprimată în mod public misiunea

atunci când este în contradicție cu aceste interese. Ori interesele americane n'au vrut nici odinioară și nu vor nici astăzi să coincidă cu ale Europei.

Nimeni în Europa nu înțelege azi să se întrebe, dacă viziunile unui Taft, Washington, Laffayette sau Lincoln, se văd puse în practică, cu generozitatea, cu spiritul de bunătate creștină și cu cavalierismul inițiatorilor Lumii Noi. Pentru ce America ține morțiș să fericească Europa când aceasta se află pe drumul adevăratei sale renașteri?

ultimative ale St.-Unite

reală a notei trimisă de americani. Iată că d. Cordell Hull, secretarul departamentului de stat al Statelor Unite ne-a lămurit și asupra acestui lucru. D-sa e foarte nerăbdător să cunoască, dacă Finlanda, după ce a terminat cu eliberarea ținuturilor ce-i fuseseră răpite, va continua activitatea ei eroică alături de Axă, sau culcându-se pe laurii victoriei va relua raporturi de dragă-lășenie cu anglo-saxonii, deschizându-le calea spre Murmansk și Arhangelsk, pe unde vor să „ajutoreze” mai rapid Sovietele.

Răspunsul Finlandei a fost clar și categoric în răspunsul dat notei americane, că Finlanda nu se va opri la jumătatea drumului. Incorporată luptei pentru noua ordine europeană, Finlanda va continua lupta și va opune piedici oricărei încercări de a se sparge blocada din Oceanul înghețat de Nord.

LUPTELE DIN CRIMEEA

Încercarea rusească de a opune o rezistență în Crimeea este azi definitiv condamnată. Era de altfel și imposibil de apărut cu succes o poziție depășită cu sute de kilometri de înaintarea germano-română, care se află în preajma Rostovului și în bazinul Doneț. Totuși, sovieticii au vrut, cum s'ar spune „să încerce marea cu degetul”. Rezultatul a fost, o nouă serie de prizonieri captuări însemnate de material de luptă și material rulant, precum și pierderi groaznice în vieți omenești din partea rușilor care dispuneau de foarte puține posibilități de retragere.

În cele din urmă, forțele rusești s'au retrănit în fortărețele dela Kerchi și Sevastopol, sperând ca de aici să poată crea dificultăți operațiilor germane. Dar ultimile telegrame ne arată că amenajamentele fortificate dela Kerchi, crunt bombardate de artileria și aviația germană au și fost ocupate în partea de Sud, iar la Sevastopol garnizoana rusească a și făcut preparativele de fugă.

O nouă tensiune între Japonia și Statele-Unite

În Extremul Orient, situația devine din nou critică. Se știe, că acum câteva zile ministrul marinei americane, colonelul Knox a amenințat Japonia prin aceea că vasele de războiu ale Statelor Unite din Pacific sunt gata să tragă. Acestei amenințări i-a răspuns deocamdată presa japoneză prin oficiosul ministrului de războiu „*Nichi-Nichi*” și agenția „*Domei*”, printr'un comentariu destinat străinătății. Tonul dela Tokio, deocamdată nu este tot atât de categoric ca cel întrebunțat de cercurile din Washington. O atitudine definitivă încă nu s'a adoptat, fiindcă se așteaptă convocarea parlamentului japonez, fixată pentru mijlocul acestei săptămâni. Se pare că înainte de ruperea punților, guvernul japonez vrea să aibă adevărate

Iată deci, că ultima șansă rusească de a-și menține pozițiile în Nordul Mării Negre este definitiv spulberată. Mai mult, deși operațiile de curățire sunt în curs de desfășurare încă, aviația germană nu mai întâmpină nicio dificultate pentru a organiza raiduri asupra pozițiilor caucaziene. Portul Anapa de pe coasta Caucaziei a fost bombardat cu succes pentru a treia oară.

Deasemenea au fost bombardate mai multe vase de comerț și de războiu, atât în rada portului Sevastopol, cât și în timpul cursului pe mare.

Toate aceste operațiuni duse cu succes, ne fac să prevedem că în curând se va deschide noul teatru de operațiuni al Caucaziei, unde este vorba să participe și trupele britanice, care ar fi ocupat poziții defensive puternice.

Pe frontului Leningradului și al Moscovei, n'au apărut elemente noi, în afară de o masivă intensificare a bombardamentelor aeriene germane.

poporului japonez, printr'un vot de încredere exprimat de Parlament.

Trebuie să amintim faptul, că în momentul de față, cu toată tensiunea din Extremul Orient, ambasada japoneză dela Washington se află în tratative cu ministrul de externe al Statelor Unite, tratative despre care o telegramă a lui „*Associated Press*” arată că se duc în cabinetul ermetic închis al d-lui Cordell Hull.

Tot din Extremul Orient se anunță că după declarația Mareșalului Marshall, acolo s'ar fi realizat un comandament unic, în ce privește operațiile flotei aeriene, între Sstatele Unite, Anglia, China și Soviete. Acest comandament este încredințat Englezilor, rămânând ca flota din Pacific să fie condusă de marina americană.

Atlanticul la ordinea zilei

În ce privește luptele din Atlantic, după o stagnare a operațiilor de patru luni, se vedește atât din Berlin, cât și din Londra și Washington, că Germania va relua ofensiva. O asemenea eventualitate apropiată a fost anunțată chiar de către Cancelarul Hitler, în consfățirea pe care a avut-o cu frun-

tașii partidului național-socialist și cu Marele Comandament militar.

Deaceia, Englezii au grăbit transporturile de material de războiu din Statele Unite. Astfel, serviciul britanic de informații dela Londra a anunțat, că în ultimele patru săptămâni au sosit numai în porturile de pe coasta Mării

Britanii, convoaie înglobând 300 de vapoare, încărcate în parte cu material de războiu. Un număr de 30 vapoare lunar mai trimit americani în porturile din Marea Roșie, destinate aprovizionării armatelor britanice din Orientul Mijlociu.

Deasemenea, lumea anglo-saxonă încearcă să-și asigure și alte mijloace de comunicații. Intervenția ministerului de externe american la Helsinki trebuie interpretată în primul rând în sensul că guvernul american, de acord cu cel britanic, urmărește să-și asigure comunicațiile din Nordul Atlanticului.

Momente de clarificare națională

Noțiunea de mai sus, se datorește d-lui prof. *Mihai Antonescu*, vice președinte de cosiliu ad-interim. E o sinteză a procesului suflătesc sub influența căruia poporul nostru, unit în jurul Regelui și al Conducătorului Mareșalului Ion Antonescu, înscrie dreptul său de viață în orânduirile viitoare...

Fără posibilitatea de replică, d-l prof. *M. Antonescu* a caracterizat în mod simplu și lapidar întreaga efervescență a sufletului românesc de un an încoace. Trăim într'adevăr „momente de clarificare națională”.

Degajând vaporii foarte transparenți dar și foarte corosivi ai indolenței, politicianismului ultimelor două decenii, se constată că aceștia au ros încet dar cu atât mai periculos la temelia țării. A venit apoi momentul când megieși hrăpăreți, care de abia așteptau un semn de slăbiciune din partea noastră, s'au repezit cu pași de șacal asupra pămanturilor noastre. Basarabia ne era luată exact 12 ore după ce un „mare demnitar”, cu mare răspundere pe vremea aceea, anunțase că, *pe plan politic și diplomatic stăm bine ca niciodată*.

Poporul a suferit, dar n'a pierdut nădejdea în mântuire. Năzuințele sale nu erau precis conturate, dar fiecare era convins de marea necesitate a unei schimbări rapide și sigure în direcția pe care o indicase cărna țării. Ori cine își putea da seama de primejdia către care se îndrepta nava românescă și toți laolaltă am așteptat un izbăvitor.

Conducerea Mareșalului, care a însemnat mântuirea pentru poporul românesc, și-a dat în scut timp roadele. Dintr'un stat dezorientat, aflat în pragul ruinei materiale și sufletești, am redevenit un stat puternic și stăpân pe destinele noastre. Dintr'o țară copleșită de des nădejde ne-am transformat într'o țară cu cele mai frumoase perspective și solid ancorată în rosturile viitorului. Dintr'un popor îngrijorat pentru soarta fruntariilor, limbii și independenței sale, am devenit poporul sigur pe credința, limba și reîntregirea sa.

Grație căror împrejurări am ajuns aici, e lesne de explicat. Grație momentelor de clarificare pe care le-am trăit ca stat și ca națiune, înțelegând că viitorul nostru nu poate fi asigurat decât prin completa asimilare a doctrinelor înnoitoare ale vremii și prin unire nezdruclată.

Redactor responsabil
ION BOZDOG